

GLOBALA MÅLEN

För hållbar utveckling

Världens ledare har förbundit sig till 17 globala mål för att uppnå fyra fantastiska saker till år 2030:

- avskaffa extrem fattigdom
- minska ojämlikheter i världen
- lösa klimatkrisen
- främja fred och rättvisa

Genom de Globala målen för hållbar utveckling kan det här uppnås. I alla länder. För alla människor.

Du behövs för att målen ska bli verklighet!

Lär dig mer och ta reda på vad du kan göra för att #BliMålmedveten på www.globalamalen.se

Affischserien har tagits fram av FN:s utvecklingsprogram (UNDP) med stöd av Svenska Postkodstiftelsen

1. INGEN FATTIGDOM

Ingen människa ska leva i fattigdom.

Tips!

- **Engagera dig!**
Engagera dig i en organisation eller förening som sprider kunskap om orsakerna bakom fattigdom eller som olika sätt arbetar med insatser för att minska fattigdom i världen.
- **Få mer kunskap!**
Visste du att fattigdomen i världen har mer än halverats sedan 1990? Desto mer kunskap vi får och kan sprida om fattigdomsbekämpningen, desto större är chanserna att målet uppnås.
- **Stöd insamlingar!**
Stöd insamlingar för människor som har det svårt. Bidra med det du kan, något hemifrån som du inte vill ha längre. Gå ihop med andra från din skola eller klass och gör en gemensam insamling.

2. INGEN HUNGER

Ingen ska lida av hunger eller gå till sängs hungrig. Alla ska ha tillgång till näringsrik mat.

Tips!

- **Lär dig att laga mat!**
Genom att lära dig att laga mat kan du se till att du själv (och kanske folk runt omkring dig) får i sig god, näringsrik och hälsosam mat.
- **Släng inte bort mat!**
Om du har frukt eller någon annan mat som du inte vill äta, släng den inte! Ge den istället till någon som behöver den.
- **Spela Free Rice varje dag!**
En enkel sak du kan göra för att motverka hunger är att spela FN:s frågespel Free Rice. När du svarar rätt på en fråga skänks 10 riskorn till en familj som behöver mat.

3. GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE

Säkerställa hälsa och välbefinnande för alla. Varje barn ska uppleva sin femte födelsedag.

Tips!

- **Var hälsosam!**
Börja med dig själv. Genom röra på dig och äta nyttigt så ökar du dina chanser att leva längre och undvika sjukdomar.
- **Vaccinera dig!**
Se till att du blir och är vaccinerad. Det är en enkel sak du kan göra för att se till att du håller dig friskare. Att du är vaccinerad är också bra för samhället i stort.
- **Gör ett studiebesök på ett sjukhus!**
Visa intresse för studiebesök eller var med och anordna ett studiebesök på ett sjukhus för din klass för att få bättre koll på hur arbetet på ett sjukhus går till.

4. GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Alla ska få tillgång till en bra utbildning. Alla ska ha möjligheten att lära sig läsa och skriva.

Tips!

- **Lär dig engelska – eller lär ut engelska!**
Att tala bra engelska är en jättebra kunskap att ha i vår värld. Om du känner att du skulle

behöva lära dig lite bättre engelska, plugga lite mer. Om du redan är bra, hjälpa andra att lära sig.

- **Donera gamla böcker!**
Ett enkelt sätt att öka kunskap hos en annan människa är att skänka gamla böcker. Kolla med alla i din klass de har böcker som de vill skänka till några som behöver dem.
- **Öka kunskapen om Globala målen!**
Förändring börjar med kunskap. Genom att fler människor får kunskap om hållbar utveckling så kan fler vara med och göra världen bättre.

5. JÄMSTÄLLDHET

Alla kvinnor och män, flickor och pojkar har lika rättigheter och möjligheter.

Tips!

- **Våga prata ut!**
Om du upplever att du eller någon annan utsätts för trakasserier eller kränkande behandling, våga berätta om händelsen för någon du känner tillit för.
- **Visa ditt stöd!**
Endast 22 % av världens parlamentariker är kvinnor. Visa stöd och stå bakom de som förespråkar lika möjligheter för kvinnor och män.
- **Få mer kunskap!**
Visste du att kvinnors inkomst är i snitt 10–30% lägre än mäns för samma arbete. Öka din kännedom om jämställdhet och sprid sedan din kunskap vidare till andra.

6. RENT VATTEN OCH SANITET FÖR ALLA

Säkerställa att alla människor har tillgång till rent vatten och möjligheter att sköta sin hygien.

Tips!

- **Ta korta duschar!**
Att ta en dusch på 5 minuter sparar oändligt mycket vatten jämfört med ett bad. Försök också att inte duscha för länge för att inte slösa med vatten.
- **Skölj inte tallrikar före diskmaskinen!**
Skölj inte dina tallrikar. Om du använder diskmaskin, sluta skölja dina tallrikar innan du stoppar in dem i maskinen.
- **Läs på!**
Öka din kunskap om vatten genom att läsa på om ämnet. Det kommer göra att du får bättre kunskap om vattens betydelse för oss människor och planeten.

7. HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Alla ska ha tillgång till hållbar energi. Användningen av förnybar energi ska öka.

Tips!

- **Slösa mindre el!**
Kolla vad elräkningen ligger på idag. Utmana sedan dig själv och din familj med att försöka sänka elräkningen genom att slösa mindre el.
- **Använd lock när du lagar mat!**
Om du har lock till kastrullen när du kokar upp vatten använder du 75 % mindre energi. Försök att inte använda mer vatten än nödvändigt. Att rena vatten kräver energi.
- **Effektiv elektricitet i skolan!**
Prata med en lärare eller rektorn om att skolan inte bör slösa elektricitet. Släck lampor och håll en lagom temperatur, då sparar skolan både pengar och energi.

8. ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Trygga arbetsvillkor för alla kvinnor och män, inklusive ungdomar och funktionsvarierade.

Tips!

- **Var nyfiken!**
Läs om hur arbetsförhållanden ser ut för människor runt om i världen. Var kommer dina kläder ifrån och hur ser arbetsvillkoren ut där?
- **Besök en arbetsplats!**
Fråga dina föräldrar eller någon annan vuxen om du får hänga med till jobbet någon dag. Då får du lära dig mer om hur en arbetsplats ser ut och fungerar.
- **Handla rättvist!**
Undvik handla från butiker och företag som du vet använder barnarbete eller behandlar sina anställda orättvist.

9. HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Industrier och företag ska vara hållbara och bidra till välfungerande samhällen.

Tips!

- **Släng inte, skänk bort!**
Att vi uppgraderar våra tekniska prylar är vanligt, men ofta så funkar de gamla fortfarande. Skänk bort de prylar du inte använder längre, eller se till att de återanvänds.

- **Använd din teknikkunskap!**
Är du intresserad av teknik? Använd dina kunskaper till att hjälpa andra som inte är lika bra på teknik. Teknik och nya idéer är nyckeln till att vi ska uppnå de Globala målen!
- **Sprid information!**
En halv miljard människor på jorden har inte tillgång till grundläggande kommunikationsmöjligheter. Skänk dina gamla mobiltelefoner och uppmuntra andra att göra det också.

10. MINSKAD OJÄMLIKHET

Alla människor ska ha samma rättigheter, oavsett ålder, kön, funktionsvariation, etnicitet, religion eller ekonomi.

Tips!

- **Ta ställning mot mobbing!**
Rapportera personer som du tycker beter sig oschysst på nätet, skolgården, i klassrummet eller någon annanstans.
- **Få bättre koll på olika religioner och kulturer!**
Fördomar mot olika grupper av människor bygger ofta på okunskap. Lär dig mer! Ett häng med dina kompisar där ni äter, tittar film och lyssnar på musik från en annan kultur.
- **Respektera och inkludera andra!**
Lär dig att respektera människor som kanske gör saker på ett annat sätt än du. Agera inkluderande och se till att alla får möjlighet att uttrycka sin röst.

11. HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Samhällen, allmänna platser, bostäder och transporter ska vara säkra och tillgängliga för alla.

Tips!

- **Öka beredskapen!**
Uppmana ditt samhälle till att lära sig mer om vad man ska göra i händelse av en naturkatastrof.
- **Lika tillgång för alla!**
Är offentliga platser och kollektivtrafiken tillgänglig och säker för alla i ditt samhälle? Om inte, skriv till lokala politiker och uppmärksamma dem om problemet.
- **Återvinn allt du kan!**
När du återvinner papper, plast, glas, aluminium och annat kan ditt gamla skräp få nya användningsområden. Hållbar sophantering förbättrar miljön i ditt närområde.

12. HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Minska mängden avfall genom att återanvända och återvinna mer.

Tips!

- **Stäng av!**
Släck ljuset och stäng av alla elprylar när du inte använder dem.
- **Släng inte mat!**
Visste du att mellan 20–50 % av all mat vi köper slängs? Planera matinköpen med din familj och köp inte mat i onödan.
- **Börja källsortera!**
Varje svensk slänger ungefär 500 kg soppor om året. Genom att källsortera kan vi återanvända råvaror och spara på jordens resurser.

13. BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Minska utsläppen och människors negativa påverkan på klimatet.

Tips!

- **Undvik att åka bil!**
Minska antalet bilresor genom att försöka samåka med andra kompisar till skolan, träningarna och kalasen. Cykla, gå eller använd kollektivtrafiken mer.
- **Sprid kunskap!**
Sprid kunskap om klimatförändringarna i skolan och hemma så fler kan lära sig mer om hur vi kan bekämpa dem.
- **Mindre kött!**
Utsläpp från boskap står för 14.5% av alla växthusgaser. Genom att äta mindre kött minskar vi också utsläppen.

14. HAV OCH MARINA RESURSER

Bevara hav och sjöar, stoppa föroreningarna och skydda fiskebestånden.

Tips!

- **Hjälp till!**
Om du befinner dig vid kusten, ta ansvar och hjälp till att plocka upp skräp som annars kan hamna i havet.
- **Agera medvetet!**
En stor del av det avfall vi producerar på land hamnar till slut i havet. Agera medvetet och sträva mot att minska på ditt avfall, återvinn och återanvänd.

- **Återanvänd plastpåsar!**
Plast i haven hotar liv både i och i närheten av haven. Återanvänd dina plastpåsar eller ta med en egen för att bära hem dina varor.

15. EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Skydda skogar, berg, växter och djur och inte slösa med naturens resurser.

Tips!

- **Stoppa illegal handel!**
Köp inte produkter som har tagits fram genom olaglig vildmarkshandel och som hotar att utrota djurarter.
- **Ta hand om naturen!**
Det tar ungefär 20–25 år för ett tuggummi att brytas ned av naturen. Släng inte skräp på marken utan använd alltid en papperskorg.
- **Undvik att skriva ut papper!**
När du ska skriva ut något, fundera en extra gång på om det verkligen behövs. Kanske kan du skriva ner det på datorn eller i mobilen istället?

16. FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Skapa rättvisa och trygga samhällen, fria från krig och våld.

Tips!

- **Håll koll på dina rättigheter!**
Gå ihop med ett gäng kompisar och läs på om era medborgerliga rättigheter och skyldigheter. Om ni upplever att era rättigheter kränks, säg ifrån!
- **Gör din röst hörd!**
Ta tillvara på din rätt att rösta. Tillsammans kan vi kräva fredliga, demokratiska och rättvisa samhällen där alla respekteras.
- **Se till att din skola är inkluderande!**
Behandlar din skola alla på ett rättvist sätt? Om inte, lyft de problem som finns och vad som behöver förbättras med klasskompisar, lärare eller rektor.

17. GENOMFÖRANDE OCH PARTNERSKAP

Stärka globala samarbeten för att tillsammans uppnå hållbar utveckling.

Tips!

- **Håll koll på nyheterna!**
Genom att hålla koll på nyheterna får du också koll på vad som händer i världen och i din

närhet. Det gör att du kan fatta kloka beslut och engagera dig i frågor som är viktiga för dig.

- **Samarbeta med andra!**

Ingen kan göra allt, men alla kan göra något. Tillsammans är det lättare att skapa förändring, så samarbeta med andra.

- **Lär känna människor!**

Prata och lär känna människor som du möter i din vardag. Genom att lära känna varandra skapar ni en tryggare och säkrare miljö.